

Svar från Lokalpolisområde Gästrikland avseende motion från Moderaterna om att införa arbetsmodellen Allvarssamtal i Gävle kommun

Inledning

Allvarssamtal kan även kallas för orossamtal eller bekymringssamtal. Detta svar kommer främst att redogöra för Lokalpolisområde Gästriklands deltagande i allvarssamtal utifrån det underlag som finns i motionen från Moderaterna.

Det är av vikt att skilja på arbetsmodellen Allvarssamtal och de åtgärder som Polismyndigheten och även socialtjänst vidtar vid en utredning enligt Lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, även så kallad LuL 31§¹ utredning och en förundersökning.

Bakgrund

Motionen gäller utredning om införande av arbetsmodellen Allvarssamtal med bland annat hänvisning till Stockholms stad.

Grunden är att en person som är under 18år, som begått brott för första gången, ska inom 48 timmar från det att socialtjänsten fått vetskap om brottet, bjudas in till samtal. Inbjudan sker till personen och personens vårdnadshavare samt att en representant från Polismyndigheten ska delta i den mån det är möjligt.

Relevant forskning

Den 6 december 2019 publicerade Brottsförebyggande rådet (Brå) en artikel "*Vilka insatser fungerar när barn och unga begår brott*"². Artikelnen beskriver bland annat arbetet med orossamtal likt det som Moderaterna föreslagit. Det finns, enligt artikeln, ingen evidens för att detta arbetssätt verkligen fungerar. Bland annat beskrivs det att tidig inblandning av Polis, t.ex. ingripande eller polisiär medverkan vid orossamtal kan få en negativ effekt. Dock, påvisas vik-

¹ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-1964167-med-sarskilda-bestammelser-om-unga_sfs-1964-167

² <https://www.bra.se/om-bra/nytt-fran-bra/arkiv/nyheter/2019-12-06-vilka-insatser-fungerar-nar-barn-och-unga-begar-brott.html>

ten av att socialtjänsten träffar personen samt dennes vårdnadshavare för samtal och eventuell erbjudande eller utredning om stöd och insatser etc. Svårigheterna att utvärdera detta arbetsätt beror bland annat på det stora antal kommuner som finns i Sverige.

Rapporten "*Brott begångna av barn*"³ som publicerades år 2014 av Brå handlar främst om hanteringen av ärenden där personen som misstänkts för brott är under 15år. I rapporten påvisas att både poliser och socialtjänsten tror att polisförhör i samband med brott har en positiv effekt och en brottsförebyggande effekt. Forskning påvisar, som nämnts ovan, att det istället har motsatt effekt. Det vill säga att polisförhör påverkar personens utveckling och uppfattning om sig själv negativt. Detta kan leda till ett fortsatt negativt beteende och risk för återfall i brott.

Socialstyrelsen skriver den 20 maj år 2020 i sitt metodstöd⁴ för evidensbaserad verksamhetsutveckling, under rubriken Kunskap om insatsens effekter: "*Socialstyrelsen har inte påbörjat arbetet med att söka efter kunskap om insatsens effekter*".

Lokalpolisområde Gästriklands inställning till Allvarssamtal med polisiär medverkan

Med hänvisning till ovan redogörelse kopplat till forskning och evidens anser Lokalpolisområde Gästrikland att arbetsmodellen Allvarssamtal inte ska införas i Gävle kommun.

Lokalpolisområdet anser att polisiär närvaro när det gäller Allvarssamtal med en ung person som begått sitt första brott inte ska vara ett *ska-krav*. Polisär närvaro ska noga övervägas i varje individuellt fall.

Om en person som är under 18år begår ett grovt brott så föreligger med högsta sannolikhet förundersökningssekretess. Att då, inom 48timmar ha ett samtal med polisiär närvaro är inte lämpligt. Däremot är det inget som talar emot att socialtjänsten i ett tidigt skede engagerar sig i personen.

Lokalpolisområdet anser dock att det är av stor vikt att socialtjänsten tidigt fångar upp unga personer som begår brott befinner sig i riskzon, riskmiljö eller begår lindrigare brott. Det finns flera syften med ett tidigt samtal påkallat av socialtjänsten. Bland annat att vårdnadshavare vetskap om oron kring barnet och möjligheter att agera samt att verka mot att den unge dras in i tyngre kriminalitet.

---

³ <https://www.bra.se/publikationer/arkiv/publikationer/2014-12-01-brott-begangna-av-barn.html>

⁴ <https://www.socialstyrelsen.se/utveckla-verksamhet/evidensbaserad-praktik/metodguiden/bekymringssamtal--rossamtal/>

Polisregion Mitt

Malin Köhler, kommunpolis, Lokalpolisområde Gästrikland

Enligt uppdrag från Polisintendent Lars Jansson, Lokalpolisområdeschef, Lokalpolisområde Gästrikland, Polisområde Gävleborg